

Sygn. akt VIII U 2257/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019 r. w Gliwicach

sprawy A. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanego H. G.

o ustalenie odpowiedzialności za składki

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 czerwca 2016 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 21.600 zł (dwadzieścia jeden tysięcy sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt VIII U 2257/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 czerwca 2016 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Z. orzekł, że odwołujący A. P. jest odpowiedzialny solidarnie z H. G. za zadłużenie (...) sp. z o.o. w B. z tytułu:

- składek na ubezpieczenie społeczne za okres kwietnia 2011 r., od kwietnia 2013 r. do maja 2015 r. w kwocie 890 082,56 zł;
- składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres kwietnia 2011 r., od czerwca do sierpnia 2013r, od listopada 2013 r. do maja 2015 r. w kwocie – 207 717,04 zł;
- składek na FP i FGŚP za okres od maja 2013 r. do maja 2015 r. w kwocie – 86 566,17 zł;

- składek na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od czerwca 2013 r. do maja 2015 r. w kwocie – 43 750,41zł.

A. P. w odwołaniu wniósł o zmianę skarżonej decyzji przez stwierdzenie, że nie ponosi odpowiedzialności za zaległości spółki (...), bowiem organ rentowy nie wykazał jednej z przesłanek tej odpowiedzialności tj. bezskuteczności egzekucji. Nadto podniósł, że wskazał majątek spółki (...) w postaci o dwóch samochodów o łącznej wartości 107 000 zł, który pozwala na częściowe zaspokojenie zaległości składkowych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 15 listopada 2017 r. (VIII U 1475/16) Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie i zasądził od ubezpieczonego na rzecz organ rentowego 14 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy, uzasadniając swoje rozstrzygnięcie, wskazał, że odwołujący nie wykazał istnienia przesłanek zwalniających go z odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki (...), a nadto kwestia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki nie była rozważana, podobnie wszczęcia postępowania układowego. Zdaniem Sądu, odwołujący nie wskazał majątku spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości organu rentowego w znacznej części.

Odwołujący wniósł apelację od ww. wyroku. W piśmie procesowym z 25 czerwca 2018 r. odwołujący podniósł, że spółka (...) prowadzi działalność operacyjną i posiada wiarygodności wobec podmiotu stanowiącego własność członka zarządu tejże spółki na łączną sumę 163 749,10 zł, wobec czego nie zachodzi bezskuteczność egzekucji i nie zachodzi przesłanka nie wskazania majątku pozwalającego na zaspokojenie organu rentowego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 12 lipca 2018 r. (III AUa 476/18) uchylił powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku wskazał, że umknęło uwadze Sądu I instancji, że na rozprawie z dnia 15 listopada 2017 r. A. P., przesłuchany w charakterze strony zeznał, że w okresie, gdy jeszcze był członkiem zarządu, tj. przed jego odwołaniem w czerwcu 2015 r., spółka posiadała nieuwzględniony przez organ rentowy składnik mienia w postaci samochodu osobowego o wartości około 200 000 zł, co do którego organ rentowy nie wszczynał w ogóle egzekucji. Nie jest więc tak, jak podnosi organ rentowy w zaskarżonej decyzji, że spółka posiadała jedynie dwa samochody o wartości około 107 000 zł, a egzekucja została skierowana w stosunku do wszystkich znanych organowi rentowemu składników majątkowych spółki. W ocenie Sądu II instancji Sąd Okręgowy nie rozważył jak wyglądała kondycja finansowa spółki w dacie wydania decyzji, jej powiązań z innymi podmiotami gospodarczymi, w szczególności względem Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego (...) w W., które jest własnością H. G., a który jest prezesem Spółki (...). Zwracając sprawę do ponownego rozpoznania, Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd I instancji uwzględni, że reguły dowodzenia w procesie cywilnym zobowiązują strony do wskazania dowodów, z których wywodzą skutki prawne – art. 232 k.p.c. – co oznacza to, że powinien uwzględnić pełną treść zeznań A. P. złożonych na rozprawie 15 listopada 2017 r. oraz uwzględnić treść dokumentów dołączonych do pisma z dnia 25 czerwca 2018 r. W razie potrzeby Sąd I instancji winien przeprowadzić także inne dowody niż wskazane wyżej, a konieczne dla rozpoznania sprawy.

Zainteresowany H. G. poparł stanowisko organu rentowego.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Umowa spółki (...) została wpisana do KRS w dniu 21 listopada 2007 r. pod numerem (...). W okresie objętym skarżoną decyzją, spółka posiadała 2 osobowy zarząd w osobach: prezesa H. G. i wiceprezesa A. P..

Spółka (...) realizuje usługi dla górnictwa tj. przebudowy wyrobiska górniczych i obsługę urządzeń odstawczych. W spornym okresie, zatrudniała około 150 pracowników, a jej głównym majątkiem były należności z faktur. Nie posiadała majątku trwałego. Problemy finansowe rozpoczęły się w latach 2013-2014, kiedy to (...), (...), (...) wydłużyły termin płatności faktur z 60 dni do 150, a nawet 180 dni. Spółka (...) nadal realizowała kontrakty, wypłacała pracownikom wynagrodzenia ale z uwagi na brak środków przestała płacić składki ZUS oraz podatki. Urząd Skarbowy w 2015 r. zajął wiarygodności spółki przysługujące jej z kopalń i cały czas egzekwuje należności podatkowe, zwalniając środki

na wynagrodzenia netto dla pracowników. Na dzień 16 września 2015 r. spółka posiadała zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku VAT, nie posiadała wierzytelności z tytułu nadpłaty podatków.

W toku postępowania prowadzonego przez organ rentowy, spółka złożyła oświadczenie w którym wskazała, że jedyny majątek ruchomy stanowi: samochód ciężarowy v. (...) z 2004 r., którego wartość ustaliła na 17 000 zł oraz samochód osobowy A. (...) z 2010 r., które wyceniła na kwotę 90 000 zł. W czerwcu 2015 r. samochód osobowy był objęty umową leasingową. W styczniu 2016 r. na wniosek organu rentowego samochody te zostały wpisane do rejestru zastawów skarbowych, a następnie sprzedane.

Od sierpnia 2015 r. organ rentowy prowadził postępowanie egzekucyjne wobec spółki (...), dokonując zajęć rachunków bankowych w (...) Bank (...). Było ono nieskuteczne, z uwagi na brak środków na rachunkach oraz zbieg egzekucji z egzekucją prowadzoną przez Urząd Skarbowy.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd ustalił, że na koniec 2014 r. spółka (...) osiągnęła stratę w wysokości 209 583,20 zł, na koniec 2015 r. stratę w wysokości 125 066,79 zł, a na koniec 2016 r. stratę w wysokości 457 270,70 zł, a na koniec 2017 r. stratę w wysokości 380 678,78 zł.

Spółka (...) zawiesiła działalność gospodarczą w lutym 2019 r., a obecnie nie ma organów uprawnionych do jej reprezentowania – zainteresowany H. G. został odwołany uchwałą zgromadzenia wspólników spółki z funkcji prezesa zarządu w grudniu 2017 r.

Spółka (...) posiada niewielki majątek, na który składają się m.in. samochód dostawczy, meble, wyposażenie biurowe, komputery, o wartości łącznej wnoszącej około 15 000 zł.

Zainteresowany H. G. na rozprawie w dniu 17 grudnia 2019 r. oświadczył, że nie wnosił odwołań od decyzji organu rentowego z 29 czerwca 2016 r. dotyczącej jego odpowiedzialności za zobowiązania składkowe spółki (...), albowiem sądził, że majątek, którym dysponowała spółka wystarczy na spłatę zobowiązań, jednak okazało się, że został zajęty przez Urząd Skarbowy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt rentowych, przesłuchania H. G. i odwołującego (w tym uzupełniające przesłuchanie odwołującego na rozprawie w dniu 27 listopada 2018 r. k.154), a także sprawozdań (...) spółki (...) za lata: 2014, 2015, 2016 i 2017.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań prawnych należy przytoczyć treść art. 386 § 6 k.p.c., zgodnie z którym ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, w uzasadnieniu wyroku z 12 lipca 2018 r. (III AUa 476/18) zawarł wskazanie, że Sąd I instancji, celem ustalenia czy organ rentowy prawidłowo wykazał przesłankę bezskuteczności prowadzonej egzekucji wobec spółki, powinien uwzględnić pełną treść zeznań A. P. złożonych na rozprawie 15 listopada 2017 r. oraz uwzględnić treść dokumentów dołączonych do pisma z dnia 25 czerwca 2018 r., a nadto winien przeprowadzić także inne dowody niż wskazane wyżej, a konieczne dla rozpoznania sprawy.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy, rozpoznając ponownie sprawę przeprowadził dowód z uzupełniającego przesłuchania odwołującego, zbadał na podstawie sprawozdań finansowych sytuację finansową spółki (...) w latach: 2014, 2015, 2016 i 2017, oraz uwzględnił wyjaśnienia zainteresowanego H. G..

W ocenie Sądu, przeprowadzone dowody w sprawie nie dały podstaw do zaprzeczenia, by organ rentowy prawidłowo wykazał przesłankę bezskuteczności prowadzonej egzekucji wobec spółki, a w konsekwencji do zmiany zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 116 § 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa, mającej zastosowanie z mocy art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i inne fundusze, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2019 r. poz. 243 i 326) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Przy czym odpowiedzialność ta obejmuje zobowiązania składkowe, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członków zarządu spółki (art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej).

Bezsporne w sprawie było, że spółka (...) posiada zaległości składkowe objęte skarżoną decyzją, jak również to, że w okresie tym odwołujący był członkiem zarządu tej spółki.

Sąd Okręgowy, po ponownym rozpoznaniu sprawy doszedł do przekonania, że organ rentowy w zaskarżonej decyzji prawidłowo wykazał, że egzekucja z majątku spółki (...) okazała się bezskuteczna.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, spółka (...) nie posiadała żadnego majątku trwałego, a jedynym źródłem jej finansowania i dochodu są należności od obsługiwanych kopalń. Wszystkie te należności zostały zajęte wcześniej przez Urząd Skarbowy, a zatem wszczęte przez organ rentowy postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne, jako że wystąpił zbieg egzekucji administracyjnych, a na zajętych rachunkach bankowych brak było środków.

Sąd Okręgowy podkreśla, że w toku ponownego rozpoznawania sprawy – na skutek wydanego przez Sąd Apelacyjny wyroku z 12 lipca 2018 r. – strona odwołująca w zasadzie w żaden sposób nie wykazała, by stan faktyczny ustalony pierwotnie przez Sąd Okręgowy w wyroku z 15 listopada 2017 r., okazał się odmienny. Wręcz przeciwnie. Sąd Okręgowy, rozpoznając ponownie sprawę, utwierdził się w przekonaniu, że w momencie wydania zaskarżonej decyzji nie było możliwości skutecznej egzekucji z majątku spółki (...), która umożliwiłaby zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części. Potwierdzają to w szczególności sprawozdania finansowe z lata 2014 – 2017, z których wynika, że z roku na rok spółka notowała coraz większe straty. Również zainteresowany H. G., który był prezesem zarządu spółki, stwierdził, że spółka nie posiadała majątku, z którego możliwa byłaby egzekucja, ponieważ wszelkie wartościowe aktywa zostały zajęte wcześniej przez Urząd Skarbowy.

Skoro zatem, w okresie przed wydaniem skarżonej decyzji, organ rentowy wyczerpał już możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec spółki (...), spółka ta nie posiadała żadnego innego majątku oprócz zajętych przez Urząd Skarbowy wierzytelności z kopalń, to przyjąć należy, że spełniona została przesłanka bezskuteczności egzekucji wobec tej spółki. Jeśli chodzi o dwa samochody należące do spółki (...), Sąd również podzielił stanowisko organu rentowego o nieefektywności prowadzenia egzekucji z tych ruchomości, z uwagi na koszty i warunki przeprowadzania egzekucji z przedmiotów zastawów. Byłoby to w ocenie Sądu, prowadzenie egzekucji tylko dla formalnego potwierdzenia jej bezskuteczności, bez nawet częściowego pokrycie należności składkowych.

Jednocześnie Sąd wskazuje również, że odwołujący nie wykazał należyte okoliczności, o której wspominał w apelacji, iż samochód marki I. o wartości 140 000 zł miał być w posiadaniu spółki w momencie postępowania przed organem rentowym.

Zdaniem Sądu, odwołujący nie wskazał majątku spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości organu rentowego w znacznej części. Wynika to chociażby z porównania wyceny opisanych wyżej samochodów – 107 000 zł z kwotą zaległości składowych – 1 228 117 zł. Nawet, gdyby uznać, że spółka dysponowała samochodem I., to w stosunku do wielkości zaległości składowych, majątek spółki byłby niewielki i nie pozwoliłby na zaspokojenie w znacznej części.

Reasumując stwierdzić należy, że odwołujący nie wykazał istnienia przesłanek zwalniających go z odpowiedzialności za zaległości składowe spółki (...). Kwestia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki nie była rozważana, podobnie wszczęcia postępowania układowego.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, uwzględniając koszty postępowania apelacyjnego. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd wyliczył w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 2 oraz § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804), zasądzając od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 21 600 zł.

(-)sędzia Jolanta Łanowy-Klimek